

תפ"ח (באר שבע) 12074-08-16 - מדינת ישראל נ' מוחמד חלבי

תפ"ח (באר-שבע) 12074-08-16 - מדינת ישראל נ' מוחמד חלבי מחוזי באר-שבע

תפ"ח (באר-שבע) 12074-08-16

מדינת ישראל

נגד

מוחמד חלבי

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[30.08.2022]

כב' סגן הנשיאה, השופט נתן זלוצ'ובר - אב"ד

כב' סגנית הנשיאה, השופטת יעל רז-לוי

כב' השופט דניאל בן טולילה

ע"י ב"כ - עו"ד מורן גז מפמ"ד

ע"י ב"כ - עו"ד מאהר חנא

גזר דין

ס. הנשיאה נתן זלוצ'ובר - אב"ד:

בהכרעת הדין מיום 15.06.2022 הורשע הנאשם, לאחר שמיעת ראיות, בשורה של עבירות ביטחוניות חמורות מושא כתב האישום המונה 14 אישומים המתפרשים על תקופה של כ-11 שנים בה סייע הנאשם לארגון הטרור חמאס ולזרוע הצבאית שלו "עז א-דין אל קסאם (להלן: "אלקסאם") בדרכים שונות במסווה תפקידו בארגון "World vision" (להלן: "ארגון WV") בעזה.

בהכרעת הדין נקבע:

1. במסגרת האישום הראשון הורשע הנאשם בכך כי בשנת 2004 או בסמוך לכך, הסכים להצעתו של עיצאם אבו רוכבה [פעיל בכיר בקסאם (להלן: "עיצאם")] להצטרף לאלקסאם ולאחר הצטרפותו, היה חבר בחוליה הצבאית בקסאם.
2. לאחר גיוסו, נשלח על ידי הקסאם להצטרף לארגון WV, על מנת להיות מקורב למקבלי החלטות בארגון בינלאומי זר, ועל מנת להיות מעורה בארגון ולפעול בו באופן חשאי לקידום ענייני הקסאם.
3. הנאשם התקבל לעבודה בארגון WV בשנת 2005 ומילא תפקידים ניהוליים שונים בסניף ארגון WV שברצועת עזה.
4. במהלך שנות עבודתו בארגון WV, ולצורך קידום ענייני החמאס, נפגש הנאשם במהלך התקופה הרלוונטית באופן תדיר עם פעילי קסאם על מנת להתעדכן בדבר צרכי החמאס. הנאשם נערך מול ארגון WV בהתאם לצרכים אלה.

5. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 [להלן "חוק העונשין"] והורשע בעבירות של מגע עם סוכן חוץ לפי סעיף 114 לחוק העונשין ובעבירה של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור.
6. במסגרת האישום השני הורשע הנאשם בכך שבמסגרת תפקידו בארגון WV ובמשך שנים ארוכות, העביר הנאשם, כמות גדולה של ברזל, שיועד במקור לחקלאות, לידי החמאס (להלן: "הברזל"). הנאשם עשה כן בידעו כי הברזל משמש את החמאס לצרכי טרור.
7. במהלך התקופה הרלוונטית במסגרת עבודתו בארגון WV, העביר הנאשם לחמאס גדרות ברזל, צינורות פלסטיק ואמצעי חפירה. הנאשם עשה זאת בידעו כי ציוד זה משמש את החמאס למטרות טרור.
8. במהלך התקופה הרלוונטית, הנאשם ביקר במנהרות אשר סייע במימון בנייתן, כמפורט להלן:
- א. בשנת 2012 או בסמוך לכך, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, הגיע הנאשם יחד עם עצאם ואחיו דיאא, לביקור במנהרה הנמצאת מזרחית לג'באליה, במרחק 1.5 ק"מ מגבול ישראל - רצועת עזה.
- ב. מספר חודשים אחר כך, הגיע הנאשם לביקור נוסף במנהרה שבאותו אזור, מזרחית לג'באליה, במרחק 1.5 ק"מ מגבול ישראל - רצועת עזה. זמן מה לאחר מכן, עצאם פנה לנאשם וציין לפניו כי עקב שטפון נגרמו נזקים למנהרה. בשל כך, נתן הנאשם לעצאם כ - 20,000 דולר, וכן ברזל וגשרים עבור שיפוץ ושיקום המנהרה.
9. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור ואיסור פעולה ברכוש למטרות טרור על פי סעיף 31 לחוק המאבק בטרור.
10. במסגרת האישום השלישי הורשע הנאשם כי סייע בבנייה, שיקום וביצור מוצבים צבאיים של הקסאם ביניהם - מוצב 'פלסטיין', שנמצא בסמוך למעבר גבול ארז, ומוצב 'אסקלאן' שבו נבנה חדר אימונים. הנאשם עשה כן באמצעות כספים שהתקבלו מארגון WV ובאמצעות מתן ציוד (ברזל וגדרות) ומימון פעילי הקסאם, שהשתתפו בשיקום המוצבים ובנייתם.
11. הנאשם סייע לפעילי הקסאם גם באספקת ניילונים ממחסני ארגון WV, לצורך הסתרה והסוואה של 3 פתחי מנהרה במוצב אסקלאן, וזאת על מנת שיראו כאילו מדובר בחממה חקלאית. הנאשם אף ביקר במוצב אסקלאן, עת התאמנו שם יחידות הנוח'בה - היחידות המובחרות של החמאס אשר תפקידן, בין היתר, לחימה במנהרות התקפיות, וביצוע פיגועי ראויה בישראל.
12. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור ואיסור פעולה ברכוש למטרות טרור על פי סעיף 31 לחוק המאבק בטרור.
13. במסגרת האישום הרביעי הורשע הנאשם בכך שבמסגרת תפקידו בארגון WV ופעילותו האמורה בארגון, בתקופה הרלבנטית ובמשך שנים ארוכות, ביצע הנאשם פרויקטים ברצועת עזה, עם חברות מקומיות שונות. ההתקשרות עם החברות נעשתה באמצעות מכרזים. הנאשם פעל כך, שבמכרזים לביצוע פרויקטים תזכה אחת משתי החברות: חברת ארכומא - לצידוד בסיסי, או חברת אלעטאר - בתחום החקלאות (להלן: "החברות"). הנאשם עשה כן, לאור העובדה שהחברות הסכימו לשתף עימו פעולה בקבלת כספים עודפים, מתשלומים שמועברים מאת ארגון WV בעבור ביצוע פרויקטים, ובידעו כי את ההפרש יוכל לקבל בחזרה מאת החברות. לאחר שהנאשם קיבל מהחברות את עודפי התשלום במזומן כאמור, הוא העביר את הכספים האלו לידי פעילי חמאס שונים.

14. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור ואיסור פעולה ברכוש למטרות טרור על פי סעיף 31 לחוק המאבק בטרור.
15. במסגרת האישום החמישי הורשע הנאשם כי פעל להעברת סכומי כסף גדולים, שהגיעו לידי ארגון WV ממדינות זרות לידי החמאס. הנאשם עשה כן בודעו כי כספים אלו משמשים את החמאס, בין היתר, למימון טרור, לסיוע פסיכולוגי לילדי הקסאם בלבד, להענקת תלושי מזון לפעילי חמאס, ומימון תחרויות שינון הקוראן מטעם החמאס.
16. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין. והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור ואיסור פעולה ברכוש למטרות טרור על פי סעיף 31 לחוק המאבק בטרור.
17. במסגרת האישום השישי, הורשע הנאשם כי דאג לכך שרוב החבילות הכוללות מוצרי מזון והיגיינה, שמיכות וכו' שמימן ארגון WV- יועברו לידי פעילי קסאם. במהלך התקופה הרלבנטית, בעת מצב לחימה עם ישראל, הועברו החבילות הנ"ל ישירות לנקודות של פעילי הקסאם, מעל פני האדמה ומתחת לפני האדמה. כמו כן הועבר כסף מזומן לפעילי הקסאם. הנאשם ידע כי אחיו דיאא, שהינו פעיל חמאס, אחראי על החלוקה.
18. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור ואיסור פעולה ברכוש למטרות טרור על פי סעיף 31 לחוק המאבק בטרור.
19. במסגרת האישום השביעי, הורשע הנאשם כי במסגרת תפקידו בארגון WV אפשר את העסקתם של פעילי חמאס במסגרת ארגון WV תמורת שכר, וזאת ע"פ רשימה שנתקבלה מעצאם, שהינו פעיל קסאם בכיר. ההעסקה ע"י ארגון WV נועדה לסיוע לפעילים באשר הם פעילי חמאס. כן אפשר הנאשם לפעילי חמאס רבים לקבל משכורת מארגון WV למרות שכלל לא עבדו, וזאת על מנת לסייע להם באשר הם פעילי חמאס.
20. בנוסף לאמור, במסגרת תפקידו בארגון WV, אפשר הנאשם לפעילי חמאס לקבל סכום כספי מארגון WV כ"דמי אבטלה", בעוד הם מתפקדים כפעילי קסאם, הן כתצפיתנים לאורך הגבול של ישראל עם רצועת עזה והן כמבצעי שמירות חמושות (ריבאט).
21. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור ואיסור פעולה ברכוש למטרות טרור על פי סעיף 31 לחוק המאבק בטרור.
22. במסגרת האישום השמיני הורשע הנאשם כי בשנת 2012 או בסמוך לכך, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, סימן הנאשם עבור עצאם נקודות ציון של מקומות הסמוכים למעבר הגבול ארז. הנאשם סימן נקודות ציון של מקומות שאינם גלויים לעין כל, ובהם ריכוז צמחיה בתוך שטח ישראל, בצד הכביש המוביל ממעבר הגבול ליד מרדכי.
23. כמו כן, הנאשם הצביע לעצאם על מפה שהייתה ברשותו, ומסר לו תיאור מדויק של האזור, תיאור שלא ניתן לקבל ממפות וכיוב' אלא מביקור במקום. הנאשם עשה כן כשהוא מודע לכך שבכוונת עצאם, שהינו כאמור פעיל קסאם, לעשות שימוש בסימונים אלה לצורך פעילות צבאית של הקסאם, כגון: קביעת פתחי יציאה ממנהרות התקפיות בתוך שטח ישראל, למטרות טרור.
24. בנוסף לכך, בחודש יוני 2014 או בסמוך לכך, ברצועת עזה, נפגש הנאשם עם קרוב משפחתו ראד סמיר אלחלבי (להלן: "ראד"), שהיה פעיל חמאס. במהלך הפגישה שאל ראד את הנאשם, אם ביכולתו כמהנדס לבנות תכנה אשר תמדוד את הקורדינאטות על הגבול הישראלי, וזאת על מנת להפעיל GPS. הנאשם השיב לראד כי ישנן תוכנות מחשב פשוטות אשר ביכולתן לבצע מדידות אלה, ייתכן אף שיש אפליקציות שביכולתן למדוד את הקורדינאטות על הגבול.

25. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרורומסירת ידיעה לאויב לפי סעיף 111 (חלופה שלישית) לחוק העונשין שהעונש המקסימאלי הקבוע בחוק בגינה הוא מאסר עולם.
26. במסגרת האישום התשיעי הורשע הנאשם כי בשנת 2014 או בסמוך לכך, השתתף הנאשם באימון צבאי, במסגרת הקסאם, במוצב אסקלאן, שברצועת עזה. האימון כלל שימוש בכלי נשק.
27. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור, אימונים צבאיים אסורים - עבירה לפי סעיף 143 (ב) בחוק העונשין, עבירות נשק (החזקת נשק ותחמושת) - עבירה לפי סעיף 144 (א) בחוק העונשין ובעבירות נשק (נשיאת נשק) - עבירה לפי סעיף 144 (ב) רישא בחוק העונשין.
28. במסגרת האישום העשירי הורשע הנאשם כי בין השנים 2012-2013, במספר הזדמנויות שונות, העביר הנאשם מכספי ארגון WV לידיו פעילי קסאם סכומים של 20,000 - 30,000 דולר במזומן, וזאת לצורך ביצוע עסקאות נשק.
29. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור ואיסור פעולה ברכוש למטרות טרור על פי סעיף 31 לחוק המאבק בטרור.
30. במסגרת האישום האחד עשר, הורשע הנאשם כי לפני מבצע "צוק איתן" בשנת 2014, הוא התבקש על ידי אחיו דיאא, לסייע לקסאם בהשגת ציוד קומנדו ימי, הכולל בלוני חמצן וחליפות צלילה. הנאשם העביר לידי ג'יאדה ואחיו דיאא, בשתי הזדמנויות שונות, סכום של 3,000 - 5,000 דולר לצורך רכישת הציוד האמור בעבור אלקסאם. לאחר רכישת הציוד, נודע לנאשם כי פעילי אלקסאם הביעו שביעות רצון מבלוני החמצן המשמשים אותם לפעולות טרור בים ובמנהרות הטרור.
31. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור ואיסור פעולה ברכוש למטרות טרור על פי סעיף 31 לחוק המאבק בטרור.
32. במסגרת האישום השניים עשר הורשע הנאשם כי בשנת 2014 או בסמוך לכך פעל הנאשם לגיוסו של ד"ר וליד מוסא, לשורות חמאס אלקסאם (להלן: "וליד"). וליד גויס לאלקסאם בשל היותו עובד בארגון סיוע בינלאומי אמריקאי "SAVE THE CHILDREN", ומקושר לסוכנות האמריקאית לפיתוח בינלאומי. גיוסו של וליד לאלקסאם נועד לשם קבלת מידע לתועלת החמאס, כגון - זהות האנשים שארה"ב מציבה בעמדות רגישות בארגונים בינלאומיים ברצועת עזה, זהות המשתתפים בקורסים ביטחוניים של הארגונים הבינלאומיים וכיו"ב.
33. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירה של חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור.
34. במסגרת האישום השלושה עשר הורשע הנאשם כי במועד כלשהו, בשנת 2010, עצאם ביקש ממנו למסור לו פרטים אודות סדרי הביטחון במעבר ארז. הנאשם, שנכנס פעמים רבות לישראל דרך מעבר ארז הכיר את סדרי הביטחון במעבר ארז. הנאשם סיפר לעצאם כי במעבר ארז אין צבא אך ישנם מאבטחים מחברות אזרחיות שהם ערניים ובכושר גבוה.
35. הנאשם מסר פרטים אלו לעצאם בידעו כי קיימת אפשרות קרובה לוודאי כי עצאם זקוק לידיעות אלה כדי לתכנן פיגוע כנגד אנשי הביטחון במחסום ארז.

36. הנאשם זוכה באישום זה מעבירה של סיוע לאויב במלחמתו בישראל, עבירה לפי סעיף 99 לחוק העונשין והורשע בעבירות של מסירת ידיעות לאויב - עבירה לפי סעיף 111 (חלופה שלישית) לחוק העונשין וחברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור.
37. במסגרת האישום הארבעה עשר, הורשע הנאשם כי בשנת 2015, תרם סכומי כסף בסדר גודל של 300 שקל בחודש לאגודת צדקה המנוהלת ע"י פעילי חמאס מוחמד תתארי ואשרף בזרי. עוד הורשע כי במועדים שונים בשנת 2015/2016 ברצועת עזה, העביר תרומות בסך מאות שקלים למסגד שמנוהל ע"י החמאס.
38. בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירה של איסור פעולה ברכוש טרור על פי סעיף 32 לחוק המאבק בטרור. יובהר, אלה עונשי המקסימום לכל אחת מהעבירות בהן הורשע הנאשם:
1. מגע עם סוכן חוץ לפי סעיף 114 לחוק העונשין - העונש המקסימלי הקבוע בחוק בגינה הוא 15 שנות מאסר.
2. חברות בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור - העונש המקסימלי הקבוע בחוק בגינה הוא 7 שנות מאסר.
3. איסור פעולה ברכוש למטרות טרור על פי סעיף 31 לחוק המאבק בטרור. העונש המקסימלי הקבוע בחוק בגינה הוא 10 שנות מאסר או קנס פי 20 מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין - שהוא 226,000 ₪.
4. מסירת ידיעה לאויב לפי סעיף 111 (חלופה שלישית) לחוק העונשין - העונש המקסימלי הקבוע בחוק בגינה הוא מאסר עולם.
5. אימונים צבאיים אסורים - עבירה לפי סעיף 143 (ב) בחוק העונשין שהעונש המקסימלי הקבוע בחוק בגינה הוא 3 שנות מאסר.
6. עבירות נשק (החזקת נשק ותחמושת) - עבירה לפי סעיף 144 (א) בחוק העונשין. העונש המקסימלי הקבוע בחוק בגינה הוא 7 שנות מאסר.
7. עבירות נשק (נשיאת נשק) - עבירה לפי סעיף 144 (ב) רישא בחוק העונשין. העונש המקסימלי הקבוע בחוק בגינה הוא 10 שנות מאסר.
- ראיות וטיעונים לעונש
- ב"כ המאשימה טענה לעונש כי הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בכל העובדות שיוחסו לו בכתב האישום ובמרבית העבירות. לדבריה, מדובר בנאשם שהתגייס בשנת 2004 לקסאם והושתל בארגון WV, ארגון סיוע הומניטרי הפועל בין היתר בעזה, על ידי הקסאם לצורך קידום פעילות הארגון. עוד טענה, כי במהלך תקופת עבודתו של הנאשם בארגון WV בסניף ברצועת עזה, נפגש הנאשם באופן תדיר עם פעילי קסאם בכירים וזאת על מנת להתעדכן בצורכי ארגון הטרור ולספק צרכים אלה באמצעות WV.
- לדבריה, פעילותו של הנאשם באה לידי ביטוי במספר תחומים, תוך ניצול מעמדו בארגון ההומניטרי. הנאשם מימן באופן שוטף בניית מנהרות וחפירתן, עבודות ברזל במנהרות, והעברת כבלי התקשורת - הכל לצורכי טרור. כמו כן, הנאשם עסק במשך שנים רבות בשיקום ובניה של מוצבים צבאיים של קסאם. בנוסף, במהלך השנים 2012-2013 מימן הנאשם עסקאות נשק עבור הקסאם בסכום מזומן של בין 20 ל-30 אלף דולר. בהמשך, בשנת 2014 במהלך מבצע צוק איתן, מימן הנאשם רכישת ציוד לקומנדו הימי של הארגון, בסכום שנע בין 6,000-10,000 דולר.

ב"כ המאשימה ציינה כי בנוסף לאמור, הנאשם תמך בפעילי חמאס, מימונם ומימון משפחותיהם. הנאשם העביר כספים לפעילי חמאס, תוך שימוש במכרזים "תפורים" במסגרת תפקידו הבכיר ב-WV במשך שנים ארוכות. כמו כן, הנאשם העביר לחמאס מיליוני דולרים שהגיעו ל-WV לצרכים הומניטריים, לצורך מימון טרור. בנוסף, העביר הנאשם לפעילי טרור מעל ומתחת לפני האדמה באופן תדיר חבילות מזון, מוצרי היגיינה ושמיות, במשך עשור. זאת ועוד, העביר משכורות לפעילי חמאס רבים בטענות שווא לפיהן הם עובדי WV למרות שכלל לא עבדו בפועל בארגון. כמו כן, העביר הנאשם בשנת 2015 תרומות לפעילי חמאס ולמסגד חמאס.

מעבר לכך, לטענת ב"כ המאשימה ביצע הנאשם פעילות נגד ביטחון המדינה במסגרת פעילותו כפעיל חמאס - קסאם. במסגרת זו, השתתף הנאשם בשנת 2014 באימון צבאי לשימוש בכלי נשק. כמו כן, בשנת 2010 מסר הנאשם מידע לאויב אודות סדרי הביטחון במעבר ארז, כשהוא יודע כאפשרות קרובה לוודאי שהמידע ישמש לתכנון פיגוע במחסום ארז. בשנת 2012 סימן הנאשם נקודות ציון הסמוכות למעבר ארז ולקיבוץ יד מרדכי לפעיל קסאם וזאת על סמך ביקוריו בישראל, הכל לשם קביעת מיקום יציאת פתחי מנהרות התקפיות בשטח ישראל ולצורך פגיעה בביטחון המדינה. כמו כן, הנאשם פעל לגיוס עובד בארגון ההומניטרי SAVE THE CHILDREN, בשורות הקסאם וזאת על מנת להעביר באמצעותו מידע שחשוב לארגון הטרור.

לטענת ב"כ המאשימה, מעשיו של הנאשם גרמו לפגיעה בשלושה גורמים עיקריים:

1. התורמים של ארגון WV שתרמו כסף למטרות הומניטריות ורומו על ידי הנאשם.

2. תושבי רצועת עזה שהתרומות נועדו לרווחתם ולא הגיעו לידיהם.

3. הגורם העיקרי - מדינת ישראל וביטחונה.

לעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה טענה ב"כ המאשימה כי הנאשם תכנן היטב את ביצוע העבירות, כל העבירות בוצעו על ידי הנאשם, הנזק שצפוי היה להיגרם מביצוע העבירות הוא משמעותי. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות הן אידיאולוגיות. הנאשם הבין היטב את משמעות מעשיו, הוא היה יכול להימנע מלבצע אותם אך בחר לעשותם ולהמשיכם במשך שנים רבות. גם לאחר שנחקר בארגון WV, הנאשם לא חדל ממעשיו ודאג שיפטר מהארגון את מי שחשד בו והמשיך בפעילותו.

ב"כ המאשימה הדגישה כי מנהרות החמאס היו ועדיין מהוות סיכון משמעותי ביותר עבור מדינת ישראל. לדבריה, הן אחד הנכסים הצבאיים העיקריים של ארגוני הטרור, לצד רקטות וטילים והן מהוות איום ביטחוני משמעותי למדינת ישראל. מנהרות אלה לא משמשות רק לצרכים התקפיים אלא גם לצורך חטיפת חיילנו, שגופות שניים מהם עדיין בידי ארגוני טרור. תרומתו של הנאשם במשך שנים רבות בהן התפתחו מנהרות הטרור, היא רבה ומשמעותית.

ב"כ המאשימה הדגישה כי מימון טרור בסדר גודל כל כך משמעותי כפי שביצע הנאשם מסייע רבות לתפקוד ארגון הטרור ולפעילותו השוטפת. אין המדובר במעידה חד פעמית, אלא בשיטת פעולה לאורך תקופה, כאשר ברור שמטרתו של הנאשם היא בניית מעטפת תומכת לפעילות הטרור ולפגיעה במדינת ישראל, במיוחד כשהמימון כלל גם רכישת אמל"ח בסכום לא מבוטל לצרכים צבאיים.

באשר למסירת הידיעות והאימונים הצבאיים שעבר הנאשם, טענה ב"כ המאשימה כי הפגיעה בביטחון המדינה היא מובהקת, שכן מסירת הידיעות נועדה לביצוע פיגועים. הנאשם ניצל את האמון שמדינת ישראל נתנה בו כאשר אפשרה לו להיכנס לתחומה ופגע בביטחון המדינה.

לעניין מדיניות הענישה הנהוגה, הפנתה ב"כ המאשימה לתפ"ח 36121-03-17 מדינת ישראל נ' מורתג'א ולתפ"ח

4986-04-11 מדינת ישראל נ' דראר אבו סיי.

ב"כ המאשימה הסכימה שיש לראות במעשיו של הנאשם אירוע אחד ולקבוע בגינו מתחם עונש כולל וטענה כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם הוא 16-21 שנים.

ב"כ המאשימה ציינה כי בגזירת העונש יש לקחת בחשבון כי הנאשם לא נטל אחריות למעשיו ולא שיתף פעולה עם רשויות החוק בחקירתו. הנאשם לא עשה מאמץ לתיקון העבירות אלא גרר את ארגון WVL למשפט ארוך שנים שגרם לסגירת הסניף ברצועת עזה ולפגיעה בתושבי רצועת עזה. לדבריה, לנאשם אין נסיבות חיים קשות וביחס לתושבי רצועת עזה ניתן לומר כי הוא במצב כלכלי מצויין.

ב"כ המאשימה טענה שיש חשיבות במקרה זה להרתעת הרבים משתי סיבות. האחת, מכיוון שמדובר בפעילות ברצועת עזה שלרשויות החוק קשה למגר ויש חשיבות להשית עונש מחמיר על אלה שכן נתפסים ומועמדים לדין. השנייה, מכיוון שמדובר בפעילות ארגון הומניטרי הפועל בעזה ויש קושי לפקח על פעילותו ולכן יש צורך להרתיע עובדי ארגונים אשר נהנים ממימון ותורמים ממדינות שונות. לאור האמור ביקשה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש באמצע המתחם, מאסר על תנאי מיום שחרורו וקנס גבוה.

ב"כ הנאשם טען לעונש כי יש לקבוע שהמדובר באירוע אחד וכן במעשה אחד ולקבוע מתחם עונש כולל בגינו. לדבריו, היקף הפעילות של הנאשם לא הוכח וגם לשיטת בית המשפט, על פי הודאת הנאשם, המדובר לכל היותר ב- 12 טון ברזל. לפיכך, על בית המשפט לאמץ את הגרסה המקלה עם הנאשם לצורך גזר הדין.

ב"כ הנאשם טען כי כפי שנקבע בהכרעת הדין, האימון הצבאי ועבירות הנשק לא היו לצרכים צבאיים אלא לביטחון האיש של הנאשם, וכי לא היתה לו כוונה לפגוע בביטחון המדינה באמצעים אלה. באשר לקביעה לפיה הנאשם סימן על גבי מפות מקומות שיש בהם צמחיה בסמוך למעבר ארז טען כי לא מדובר במידע סודי וכל אחד שעובר במעבר יכול לדעת אותו. לדבריו, פוטנציאל הפגיעה בביטחון המדינה אינו ברף הגבוה.

עוד ציין, כי אין מחלוקת שחלוקת מוצרי ההיגיינה נעשתה על ידי הארגון רק בזמן המלחמה בשנת 2014 במשך חודשיים. לפיכך, דברי המאשימה כי הנאשם העביר באופן תדיר מוצרי היגיינה לפעילי חמאס אינם נכונים. לדברי ב"כ הנאשם, הנאשם לא רימה את הרשויות, כפי שהיה למשל בעניין פרץ [תפ"ח 3767-03-15] וכי בשונה מעניין פרץ אין המדובר באזרחי ישראלי שחב נאמנות למדינת ישראל ויש לכך משמעות לעניין העונש ומידתו. בנוסף, לדבריו, יש להתחשב בכך שיוכלת הבחירה של תושבי רצועת עזה היא מוגבלת לאור שליטתו של ארגון החמאס ברצועה, כפי שנכתב אף בהכרעת הדין. כמו כן לדבריו, יכולתו של הנאשם לסייע לחמאס אינה משמעותית והחמאס היה משיג את מבוקשו עם ובהעדר הנאשם.

בנוסף, טען ב"כ הנאשם כי עומדת לנאשם הגנה מן הצדק המצדיקה ענישה מקלה לאור מחדלי החקירה בתיק. לדבריו, שוטרים העידו בבית המשפט שלא היה מספיק כוח אדם לרדת לרזולוציות בתיק הזה וכן כי נעשתה לנאשם חקירה "דרכונית" ומחדלים אלה מצדיקים, לטענתו, הקלה בעונש.

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה שלטענתו משקפת את מתחם הענישה הראוי בעניינו של הנאשם והגישה לבית המשפט. ב"כ הנאשם טען כי פסקי הדין בהם הושתו עונשים בהתאם לעונש שביקשה ב"כ המאשימה כלל אינם דומים למקרה שלפנינו שכן בכולם יש אלמנט של ייצור נשק, פצצות מרגמה, טילים וכדומה..

כך למשל, ב"כ הנאשם ערך אבחנה בין המקרה שלפנינו ובין תפ"ח 4986-04-11 מדינת ישראל נ' דראר אבו-סיסי אליו הפנתה ב"כ המאשימה, שם לדבריו מדובר בעבירות נשק חמורות. גם פ"ח 36121-03-17 מדינת ישראל נ' מורתג'א אליו הפנתה ב"כ המאשימה שונה, לדבריו, ממקרה זה שכן שם נוהל משא ומתן במשך שנה וחצי, כתב האישום המקורי שונה לגמרי מזה שבו הורשע הנאשם והצדדים הביאו זאת בחשבון לעניין העונש ולכן לא ניתן ללמוד ממנו דבר לעניינו.

לדבריו, גם בפסקי הדין בהם הורשעו נאשמים בניסיון לרצח לא הושת עליהם עונש כפי שטענה ב"כ המאשימה שיש להשית על הנאשם.

עוד, ובהקשר לפסיקה, ב"כ הנאשם הפנה לע"פ 6306/12 וטען כי כב' השופט פוגלמן ציין שם [במאמר מוסגר] כי כאשר אדם מורשע במסירת ידיעה לאוייב והוא בעצמו האוייב, יש בכך בעייתיות שצריכה להתבטא גם בקביעת המתחם. לטענת ב"כ הנאשם מתחם העונש הראוי בעניינו של הנאשם הוא 4-10 שנים ויש להשית עליו עונש ברף הנמוך של המתחם ולהסתפק בימי מעצרו.

באשר לקביעת העונש בתוך המתחם טען ב"כ הנאשם כי מעצרו של הנאשם גרם לנזק משמעותי מאוד לנאשם ומשפחתו. הנאשם הינו אב ל-5 ילדים כאשר הגדול ביותר היה בן 13 כאשר הנאשם נעצר והיום הוא באוניברסיטה, והקטן ביותר היה בן פחות משנה כאשר הנאשם נעצר והיום הוא כבן 7. לדבריו, ביקורי בני המשפחה מוגבלים היות והם גרים בעזה ובתקופת הקורונה לא היו ביקורים כלל. עוד ציין, כי הנאשם היה בעל מעמד בעזה והיום יש לו התחייבויות כספיות, היות והוא היה הגורם המפרנס העיקרי בבית ויכולתה של אשתו לפרנס בעזה היא מוגבלת.

לדבריו ב"כ הנאשם יש להתחשב גם בהתנהגותו החיובית של הנאשם בכלא. הנאשם עצור 6 שנים ולא היו לו עבירות משמעות. כמו כן, הוא מלמד בכלא וכן מדבר עם האסירים על סולידריות ונטישת האלימות. לדבריו, הנאשם שכנע תומכי דאע"ש שעצורים עימו לעזוב את דרך הטרור. גורמים מטעם השב"כ ביקרו אותו בכלא ולא התנגדו לפועלו זה. כן ציין ב"כ הנאשם את חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות עד היום. הנאשם ביצע את העבירות בין השנים 2004-2016, היום אנחנו כבר בשנת 2022. בנוסף, לנאשם אין עבר פלילי.

נציין כי לצד המפורט מעלה, ב"כ הנאשם טען לעונש מספר טענות שעיקרן ערעור על קביעות שקבענו בהכרעת הדין. הערנו לו כי אין המדובר בטענות הרלוונטיות לשלב זה של ההליך ומקומם בערעור על הכרעת הדין, ככל שיוגש. הנאשם ביקש להשמיע דברים במעמד הטיעונים לעונש. לדבריו, הוא מעולם לא חשב שהוא יגיע לבית הסוהר מכיוון שהוא מכבד חוקים בכל המדינות בעולם. השהייה בכלא גרמה לנזק נפשי לילדיו, להיעדר הכנסה למשפחתו והוא מקווה ומבקש לא לשהות זמן רב במאסר ולחזור לביתו לגדל את ילדיו. לדבריו, הוא רכש בכלא חברים יהודים ונוצרים שתומכים בו והוא מאמין שגם לאחר שירצה את עונשו הם ימשיכו להוקיע שנאה וגזענות יחד ויחזקו את הפצת השלום. עוד ציין שהצליח להשפיע באופן חיובי על חלק מפעילי דאע"ש שנמצאים איתו בכלא.

דיון והכרעה

כמפורט בסעיף 40ב לחוק העונשין: "העיקרון המנחה בענישה, הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו", כאשר חומרת מעשה העבירה הינה בנסיבותיו. המדובר במסכת של מעשים שביצע הנאשם אשר פגעו בביטחון המדינה.

הנאשם, תושב עזה, עבד בארגון WV, ארגון סיוע הומניטרי, הפועל במדינות שונות ברחבי העולם, משנת 2005 ועד למועד מעצרו ביום 15.06.2016. בתחילה היה הנאשם אחראי מטעם ארגון WV על אזור צפון רצועת עזה והחל משנת 2014 שימש כמנהל סניף הארגון ברצועת עזה כולה.

הנאשם הצטרף לאלקסאם - הזרוע הצבאית של החמאס, בשנת 2004 ו"הושתל" על ידי התנועה בארגון WV על מנת להיות מקורב למקבלי החלטות בארגון ולפעול בו באופן חשאי לקידום ענייני הקסאם.

במהלך שנות עבודתו של הנאשם בארגון WV, ולצורך קידום ענייני החמאס, נפגש הנאשם עם פעילי קסאם על מנת להתעדכן בצרכי החמאס ופעל באופן מתוחכם וחשאי על מנת לקדם צרכים אלה בדרכים שונות. הנאשם פיתח דרכי פעולה באמצעותן הצליח לנתב את כספי ארגון WV, שנועדו לסיוע הומניטרי לתושבי רצועת עזה, לצרכי טרור בהתאם להנחיותיהם של פעילים בכירים בחמאס.

מניין ה"אירועים" לצורך קביעת מתחם העונש ההולם בטרם נפנה לקביעת מתחם העונש ההולם, יש לקבוע תחילה כיצד לסווג את העבירות, המעשים והאישומים בענייננו - האם כ"אירוע" אחד או כמספר "אירועים", זאת לעניין סעיף 40ג בחוק העונשין וכפועל יוצא מכך האם יש לקבוע מתחם עונש אחד או יותר. סעיף 40ג(ב) בחוק העונשין קובע כלהלן: "הרשיע בית-המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית-המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם". בהתאם לסעיף זה, ולפסק-הדין המנחה - ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) (להלן: "עניין ג'אבר"), הבחינה של "אירוע אחד" היא תכליתית-פונקציונלית, כך שמספר עבירות שיש ביניהן קשר הדוק והן חלק ממסכת עבריינית אחת, ייחשבו לאירוע אחד.

בית המשפט העליון קבע מבחני עזר לצורך יישום ההלכה שנקבעה בעניין ג'אבר בע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' יוסף דלאל (3.9.2015):

"כדי לעמוד על עוצמת הקשר שבין העבירות שומה על בית המשפט לעמוד על נסיבותיו העובדתיות של העניין שלפניו, ולבחון אם יש בהן כדי להצביע על קשר הדוק בין העבירות. נסיבות עובדתיות אלה מהוות 'מבחני עזר' לקביעת עוצמת הקשר. במסגרת זו ניתן לבחון, למשל, האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות. קיומה של נסיבה אחת או יותר מנסיבות אלו (ואין זו רשימה סגורה) עשוי להעיד על קשר הדוק בין העבירות השונות, המלמד כי באירוע אחד עסקינן. בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממאות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו" [שם, פסקה 22 בפסק דינו של כב' השופט נ' סולברג].

במקרה זה, הגם שמעשיו של הנאשם לא בוצעו בסמיכות זמנים, שכן גויס לחמאס בשנת 2004, החל לעבוד בארגון WV בשנת 2005 ונעצר רק בשנת 2016, עדיין יש לקבוע כי מעשיו מהווים אירוע אחד שכן הם נעשו תחת כנפיה של תכנית עבריינית אחת ועולה מהם דפוס פעולה דומה שמטרתו סיוע לחמאס באמצעות תפקידו של הנאשם בארגון, תוך ניצול משאבי הארגון לשם כך והכל בידיעה ובמטרה לסייע בפגיעה בביטחון מדינת ישראל. כמו כן, הערכים המוגנים שבהם פגע הנאשם במעשיו דומים וכאמור גם הצדדים בטיעוניהם, ביקשו לראות במכלול מעשיו של הנאשם כ"אירוע" אחד. ודוק, הגם שמדובר באירוע אחד, יש לקבוע כי כל אישום הוא מעשה בפני עצמו שכן כל אחד מהאישומים מהווה סיוע בדרך אחרת לחמאס העומד בפני עצמו.

פגיעה בערכים המוגנים

עבירות ביטחוניות פוגעות בערכים מוגנים מן המעלה ראשונה, ובהם שלום הציבור וביטחונו וכן ריבונות המדינה, ובשל כך נקבע לא אחת כי הן מצדיקות ענישה קשה ומרתיעה.

במקרה זה, הגם שהנאשם לא לקח חלק במבצע צבאי מתוכנן או בפעילות צבאית ממשית של ניסיון לביצוע פיגוע או חטיפת חייל או ירי טיל לכיוון ישראל ועיקר הסיוע שנתן התבטא בסיוע כספי למטרות צבאיות ובמסירת מידע צבאי, יש לראות זאת בחומרה רבה, שכן הוא בחר להצטרף לארגון טרור, הזדהה עם מטרותיו, ביניהן חתירה תחת ביטחונה של מדינת ישראל ופעל על מנת לסייע במימוש מטרותיו.

אין צורך להכביר במילים על המלחמה העקובה מדם שמנהלים ארגוני הטרור ומנגד המאמץ שמנהלת מדינת ישראל נגד ארגוני הטרור והתעצמותם במישורים רבים, לרבות נגד המאמץ להתעצמות הכלכלית של ארגוני הטרור ויכולתם להשיג משאבים למימון מטרותם לפגוע במדינת ישראל ואזרחיה.

בע"פ 1784/14 אשרף עאשור נ' מדינת ישראל [להלן "עניין עאשור"] נקבע כי:

"ישראל ניצבת בחזית המאבק בטרור. מאבק זה, כפי שכבר הובהר, אינו כמאבק במפגעים ומשלחיהם בלבד, אלא הוא מופנה נגד כל מי שמשמן בצורה זו או אחרת את גלגלי הטרור. אכן, כל רמה מרמות הפעילות של ארגוני הטרור, כל חוליה מחוליות שרשרת המוות, כפי שכינה זאת בית המשפט המחוזי, צריכה למצוא מענה משפטי הולם במסגרת המלחמה בטרור... גם אם עצם התמיכה הכספית בארגוני הטרור אינה מביאה לסכנה מיידית וישירה כאמור, אין הדבר משמעותי ביותר לענייננו. אזכיר כי הפסיקה הכירה כבר בכך שפעילות בארגון טרור שהיא בעלת אופי אזרחי טומנת בחובה סיכון ממשי לביטחון הציבור בישראל (בש"פ 854/07 אבו דקה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.3.07)).".

ודוק, יש לציין כי בעוד שבעניין עאשור לעיל דובר על קידום והוצאה לפועל של פעילויות בקרב האוכלוסייה האזרחית במטרה להעלות את קרנו של החמאס, בענייננו, הגם שמדובר בעיקר בסיוע כספי, הרי שהוא בעל זיקה צבאית משמעותית יותר, שכן הנאשם סייע במימון מטרות צבאיות כמו הספקת ציוד וכסף לצורך בניית מנהרות, בניה ושיקום מוצבים צבאיים, העברת ציוד המשמש למטרות צבאיות, העברת סיוע של מוצרי מזון והיגיינה לפעילי חמאס, סיוע בתשלום דמי אבטלה לפעילי חמאס וכן העבר מידע שיכול לשמש למטרות צבאיות, הגם שאינו מידע סודי.

בהתאם לאמור, עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים שציינתי לעיל היא ברף הבינוני - גבוה.

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות

הנאשם נקט במנגנוני פעולה מתוחכמים על מנת להסוות את שיתוף הפעולה שלו עם החמאס וניהל מנגנון ענף ומשומן באמצעותו הצליח לסייע לחמאס בדרכים רבות ומגוונות. המדובר במעשים המתוכננים היטב שעל מנת לבצעם היה על הנאשם לשתף פעולה עם גורמים רבים, ביניהם גם פעילים בכירים בחמאס ועובדי ארגון WV נוספים.

לא ניתן לאמוד את הנזק שנגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם. אין לדעת אם הברזל שהעביר לחמאס שימש בפועל לייצור טילים ואיזה פעולות צבאיות נעשו במוצבים ובמנהרות שסייע להקים. כמו כן, אין לדעת לאיזה מטרות שימש המידע שהנאשם מסר בנוגע לסדרי הביטחון במעבר ארז או בנוגע לנקודות הציון שסימן במקומות הסמוכים למעבר ולאיזה מטרות עוד ישמש בעתיד, כן לא נדע איזה פעולות טרור ננקטו באמצעות הנשק והציוד הצבאי שסייע לרכוש, אך ניתן לומר בוודאות כי פוטנציאל הנזק של מעשיו של הנאשם הוא משמעותי מאוד ויש בו כדי לגרום לנזק הרסני ואפילו קטלני לביטחונה של מדינת ישראל ותושביה.

הגם שלא ניתן לכמת את היקף הסיוע של הנאשם לחמאס כפי שטען ב"כ הנאשם, הנאשם היה אמון על עשרות מיליוני שקלים שתורם ארגון WV לתושבי עזה ולמרות מנגנוני הפיקוח שתוארו בהרחבה על ידי עובדי הארגון במעמד עדותם בבית המשפט, הצליח הנאשם להסב סכומי כסף לא מבוטלים לטובת סיוע לחמאס. הנאשם כיהן בתפקיד משמעותי בארגון, מנהל סניף עזה, ולכן הצליח לשלוח זרועות לתחומי סיוע רבים ומגוונים והכל במסווה של סיוע לנזקקים במסגרת תפקידו בארגון WV.

הגם שכאמור רוב מעשיו של הנאשם נוגעים לסיוע כספי לחמאס, אין המדובר בסיוע כספי למטרות אזרחיות או להגברת יחסי הציבור של החמאס (מטרות פסולות בפני עצמן), אלא למטרות צבאיות קונקרטיות ומשמעותיות כמו בניית מנהרות, שיקום מוצבים, רכישת אמצעי לחימה ותמיכה בפעילי החמאס. מטרות שאין ספק מהי תכליתן ושיש בהן פוטנציאל נזק עצום למדינת ישראל שמשקיעה מאמצים כבירים על מנת למגר בדיוק מטרות אלה.

חלקו של הנאשם בביצוע העבירות ומידת ההשפעה שלו על אחרים היא כמעט אבסולוטית. כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין מעמדו של הנאשם בארגון WV היה משמעותי מאוד וידו היתה בכל. עובדי הארגון סמכו עליו והפקידו בידיו תחומי אחריות נרחבים. הנאשם הצליח להפעיל מנגנון פעולה שמסב את כספי הארגון לחמאס והשתמש בסמכויותיו הנרחבות בארגון לשם כך. בנוסף, ניצל את כוחו והשפעתו של החמאס בקרב תושבי עזה וגם כאשר התעוררו תלונות הנוגעות לפעולותיו הן הושקו. כך למשל קרה, כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין, במכרז בבית להייה, בו הבחין סוהיל אבו חלימה כי תנאי המכרז לפיהם יש לספק צינורות השקיה עם תקן ישראלי, לא יושמו בשטח וכי הזוכה במכרז סיפק בפועל צינורות בעלי תקן עזתי שהוא זול יותר. כאשר ניסו סוהיל ואחייניו לברר זאת, נאמר להם על ידי עימאד אלטטרי, עובד ארגון WV ששיתף פעולה עם הנאשם, שזה לא עניינם ושילכו לביתם.

מנגנון השתקה זה בא לידי ביטוי גם ביחס לתלונות של מוחמד מהדי. מוחמד מהדי התלונן בפני ארגון WV, בין היתר, כי הנאשם מסב את כספי הארגון לטובת החמאס וביקש כי תלונתו תתברר באופן חשאי שכן חשש מההשלכות שיש לכך בשל הקשר לחמאס. בפועל התלונה לא התבררה לעומק ומוחמד מהדי לבסוף פוטר מתפקידו בארגון.

ב"כ הנאשם טען כי יש להתחשב בקביעת מתחם העונש בכך שתושבי עזה, לרבות הנאשם, חיים במקום שנשלט על ידי ארגון טרור ולכן יכולת הבחירה שלהם היא מוגבלת והפנה להתייחסותו בהכרעת הדין לע"פ 6434/15 מדינת ישראל נ' עבד אל חכים שביר בו נקבע כי:

"נתון מרכזי נוסף שעלינו לשוות נגד עינינו הוא העובדה שרצועת עזה נשלטת על-ידי ממשלה מטעם חמאס. משמעות הדבר היא שפעולות אזרחיות שגרתיות בשטח הרצועה עשויות לכלול מגעים והתקשרויות עם חמאס, לרבות קשרי מסחר, לנוכח העובדה שחמאס אמון על מתן שירותים אזרחיים לתושבי הרצועה, לרבות בתחומים של ביטחון פנים, חינוך ובריאות. למעשה, ניתן להניח כי כמעט כל אחד מהתושבים הבגירים ברצועת עזה יספק במהלך חייו "שירות" כלשהו לגורמי שלטון ברצועה או למוסדות ציבור. סוחרים, נהגי מוניות, מורים, אנשי רפואה - כולם עשויים לבוא במגע יומיומי עם גורמים בעלי שייכות ארגונית לחמאס בנסיבות השוררות כיום בעזה. האם נכון יהיה לייחס להם באופן גורף אחריות פלילית בגדרה של העבירה של מתן שירות לארגון טרור? בשלב זה, ובהתחשב בהנחיות פרקליט המדינה, דומה שכבר אין חולק שבנסיבות הקיימות ברצועת עזה התשובה על כך שלילית..."

לכך יש להוסיף, כי יש להניח שהמשטר בעזה לעתים אינו מאפשר זכות בחירה מלאה לתושביו ביחס לאפשרות של שיתוף פעולה עמו, וזאת בלשון המעטה. הדברים מקבלים משנה תוקף שעה שעסקינן בביצוע פעולות שהן בבסיסן אזרחיות-יומיומיות, להבדיל מנטילת חלק ממשי בפעולות בעלות אופי צבאי. אם כן, גם בהיבט זה מתעורר הצורך בהימנעות מקביעה שכל פעולה של תושבי הרצועה הכרוכה בקשר עם גורמי חמאס תהא פעולה אסורה הכרוכה בסנקציה פלילית". נסיבותיו של פסק דין שביר לעיל שונות מנסיבות המקרה שלפנינו. הנאשם לא ביצע פעולות אזרחיות שגרתיות ולא נכפה עליו על ידי גורם כזה או אחר לסייע לחמאס. הנאשם הצטרף לארגון החמאס מרצונו ופעל על מנת לסייע ולקדם את צרכי הארגון בדרכים שונות. אין המדובר בסוחר שאם לא ימכור את מרכולתו לחמאס לא יוכל להתפרנס, כפי שהיה בעניין שביר, אלא באדם בעל מעמד שאף וויתר על קבלת תמורה בעד סיועו לחמאס, ועשה זאת מכיוון שזה משרת את תפישתו האידיאולוגית לפגוע בביטחון מדינת ישראל ותושביה.

הנאשם התגייס לאלקסאם מתוך הזדהות עם מטרותיו של ארגון טרור, אשר מידינו נוסף דמם של קורבנות רבים חפים מפשע. כפי שפורט בהכרעת הדין, הנאשם הוא אדם קר רוח, שקול ומתוחכם, הנאשם הבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשיו ואת משמעות מעשיו. לא בכדי הסתיר הנאשם את מעשיו והתאמץ שלא להשאיר עקבות למעשיו. בנוסף, הנאשם ניצל את תפקידו ומעמדו בארגון WV על מנת לבצע את המעשים שביצע.

ניתן לקבל את טענות ב"כ הנאשם כי האימון הצבאי, החזקת הנשק ונשיאתו לא בוצעו במטרה לפגוע בביטחון המדינה אלא לביטחון האישי של הנאשם, אך עדיין אף האימון הצבאי שעבר הנאשם ועבירות הנשק היו חלק ממעמדו וחשיבותו בעיני בכירי החמאס לאור תרומתו לארגון.

הנאשם קיבל במסגרת תפקידו בארגון WV ובשל האמון שניתן בו ע"י מדינת ישראל בשל תפקידו, אישור כניסה לישראל, ועל כן הייתה לו חובה שלא לנצל לפגיעה בביטחון המדינה ותושביה, אך אין הדבר דומה לחובת נאמנותו של אזרח ישראלי, ויש לכך משמעות בקביעת מתחם העונש ההולם [בהקשר לחובת הנאמנות של אזרח ישראלי ראה לע"פ 1803/08 דוד שמיר נ' מדינת ישראל (09.03.2009) וכן ע"פ 2131/03 סעדי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 22.12.03) ו-ע"פ 7314/04 אבו קישק נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 16.5.06)].

טענת הנאשם להגנה מן הצדק

ב"כ הנאשם טען, כי מחדלי החקירה בתיק זה, במובן של היעדר הקצאת כוח אדם וכן נסיבות גביית אמרותיו של הנאשם מבססות טענת הגנה מן הצדק, אשר קבלתה משמעותה הפחתה בענישת הנאשם.

לדבריו "החוקרים...עמדו כאן בפני כבודכם... ואמרו בפני כבודכם שלא היה מספיק כוח אדם לרדת לרזולוציה של חקר בתיק הזה".

בנוסף, הגיש ב"כ הנאשם, ללא בקשת רשות וללא קבלת רשות, השלמת טיעונים לעונש בכתב ביום 16.08.2022 וטען טענות נוספות באשר למחדלי החקירה, לטענתו, ולהתנהלות המאשימה בהליך זה.

בהחלטתנו בעניין טענות הזוטא של הנאשם דנו בהרחבה בטענותיו באשר למחדלי חקירה ודחינו אותן. אנו סבורים כי במאזן שבין נסיבות הביטחוניות של הליך זה ובין שמירה על זכויותיו של הנאשם, רשויות החוק פעלו באופן נכון והגנתו של הנאשם לא נפגעה מכך. היעדר היכולת להגיע לחקר מדוקדק של פרטי הודאת הנאשם נבעה, מטבע הדברים, מכך שהמדובר במעשים שבוצעו ברצועת עזה, שקשה להתחקות אחריהם וגם בשל התחכום בו פעל הנאשם.

כמו כן, טענותיו של ב"כ הנאשם בהודעה שהגיש, מקומן בערעור על הכרעת הדין, ככל שיוגש ולא בטיעונים לעונש וטענותיו באשר לעמדת המאשימה בהליכי הגישור שהתקיימו בפני כב' נשיאת בית המשפט המחוזי בבאר שבע - מוטב היה שלא היו נטענות כלל.

דבריו של ב"כ הנאשם כי החוקרים עמדו לפנינו והעידו שלא היה מספיק כוח אדם לרדת לרזולוציה של חקר בתיק הזה אינם מדויקים בלשון המעטה. רפ"ק אביעד דור-חי העיד באשר למסמך שערך לגבי כספים שנכנסו לחשבון הארגון. הוא נשאל על ידי ב"כ הנאשם האם חקר את רימה סלמאן והשיב "הצטרפתי לצוות החקירה. אלו תדפיסים ויש פה המון חומר, אני לא יכול לרדת לרזולוציה. אלה סכומים שמראים את התשלומים שלהם על הפרויקטים". אין המדובר במחדל חקירה כטענת ב"כ הנאשם, וודאי לא כזה המצדיק הפחתה בעונשו של הנאשם, שכן מטבע הדברים, בכל הליך משפטי יש אילוצים שנובעים מסיבות שונות, לרבות היעדר משאבים וכוח אדם בלתי מוגבלים. פעולות החקירה מבוצעות בהתאם לכך ולפי שיקול דעת הצוות החוקר ואין האמירה כי לא ניתן לרדת לרזולוציה כזאת או אחרת בכל עניין בהליך המשפטי מגבשת טענה של הגנה מן הצדק. כמו כן, כאמור, לא התרשמנו כי לא נעשו פעולות חקירה שהיו צריכות להיעשות או כי הגנתו של הנאשם נפגעה בדרך כזאת או אחרת והסניגור אף לא הצביע על פעולה קונקרטית שכזאת.

מדיניות הענישה הנהוגה

נקדים ונציין כי כאשר עסקינן בעבירות ביטחוניות, אין מקרה אחד דומה למשנהו ויש ליתן את הדעת לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה.

ב"כ המאשימה הפנתה לתפ"ח 4986-04-11 מדינת ישראל נ' דראר אבו סיס - שם הנאשם הורשע, לאחר שהצדדים הגיעו להסדר טיעון, בביצוע עבירות ביטחוניות חמורות - מספר עבירות של חברות בהתאחדות בלתי מותרת, פעילות בארגון טרור (נשיאת משרה בארגון), קשירת קשר לפשע (ייצור נשק), קשירת קשר לפשע (רצח), עבירות נשק (ייצור נשק), עבירות נשק (ניסיון לייצור נשק). הנאשם לקח חלק משמעותי במלאכת ייצור טילים ומרגמות מסוגים שונים במטרה לשפר, לחזק ולבסס את יכולות הלחימה של החמאס והצליח להגדיל את טווח הרקטות שבידי החמאס ובזכות פעילותו יוצרו ונורו לעבר תחומי מדינת ישראל מאות רבות של רקטות קסאם על ידי פעילי חמאס. בנוסף לכך השתתף הנאשם במאמצים לשדרג טילים נגד טנקים וסייע בשיפור יכולת החדירות שלהם באופן משמעותי. כן השתתף בפיתוח פצצת מרגמה נגד טנקים ובהקמת אקדמיה צבאית. בית המשפט הטיל על הנאשם עונש של 21 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים.

מקרה זה חמור הרבה יותר מהמקרה שלפנינו. הסיוע שהעניק הנאשם במקרה אבו סיס לעיל ממשי יותר והרסני יותר לביטחון מדינת ישראל ותושביה. המדובר בשיפור משמעותי מאוד ביכולת הלחימה של החמאס באמצעות שדרוג טווח, יציבות וחדירות טילים ומרגמות, שהם הנשק המשמעותי ביותר שיש לחמאס נגד מדינת ישראל. כן הפנתה ב"כ המאשימה לתפ"ח 36121-03-17 מדינת ישראל נ' מורתג'א - הנאשם הורשע, לאחר שהצדדים הגיעו להסדר טיעון במספר עבירות של חברות בארגון טרור, עשיית פעולה ברכוש למטרות טרור ותמיכה בארגון טרוריסטי. הנאשם, תושב עזה, עבד בארגון "תיקא", ארגון טורקי העוסק בסיוע הומניטרי לתושבי עזה, וסייע באמצעותי משאבי הארגון לחמאס. נאשם זה סייע באמצעות העברת חבילות מזון, קופסאות בשר, בניית בריכת שחייה לאימון פעילי חמאס וסיוע במימון חתונות פעילי חמאס לבקשת ראש ממשלת החמאס מנשיא "תיקא". על הנאשם הוטל עונש של 9 שנות מאסר בפועל במסגרת הסדר טיעון סגור אליו הגיעו הצדדים.

הגם שהמדובר במקרה פחות חמור מהמקרה שעומד לפנינו, הן באשר להיקף הסיוע והן באשר לטיבו ומשמעותו הצבאית, הוא המקרה הדומה ביותר בנסיבותיו שמצאנו בפסיקה למקרה שלפנינו. גם כאן המדובר בעובד בארגון הומניטרי ברצועת עזה שניתב את כספי הארגון לטובת החמאס.

במקרה שלפנינו סייע הנאשם לחמאס באמצעות העברת ברזל, אמצעי חפירה, מימון בניית מנהרות טרור ומוצבים צבאיים, מימון עסקאות נשק וציוד קומנדו שיש בהם סיוע ממשי והרסני יותר לביטחון המדינה.

ב"כ הנאשם הפנה לפסקה נרחבת. להלן יובא מקבץ מפסקי הדין אליהם הפנה:

תפ"ח 1035-07 מדינת ישראל נ' טארק אבו אלחסי - הנאשם הורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של ניסיון לחבלה חמורה, מגע עם סוכן חוץ, קשירת קשר למתן ידיעות לאויב בכוונה לפגוע בביטחון המדינה וניסיון למתן ידיעות לאויב בכוונה לפגוע בביטחון המדינה. הנאשם השליך יחד עם אחרים בקבוקי תבערה לעבר חיילי צה"ל ברצועת עזה. בנוסף, קשר הנאשם קשר עם פעיל פת"ח לצלם את אזור כפר דרום, אך הנאשם לא הצליח להפעיל את המצלמה ולכן לא ביצע זאת בפועל. בגין האמור הוטל על הנאשם עונש של 6 שנים מאסר בפועל ועונשים נלווים.

מקרה זה פחות חמור באופן משמעותי מהמקרה שלפנינו. המדובר באירועים נקודתיים לעומת פעילותו רחבת ההיקף והשנים של הנאשם בעניינו. כמו כן, בשני המקרים האמורים לא צלח הנאשם לבצע את רצונו לעומת המקרה שלפנינו.

תפ"פ 2060-01-19 מדינת ישראל נ' עלי סרחאן - הנאשם הורשע, במסגרת הסדר טיעון בעבירות של מגע עם סוכן חוץ, הסתה לטרור, גילוי הזדהות עם ארגון טרור. הנאשם היה חבר בקבוצה בה פורסמו תכנים בשבח ארגון החיזבאללה ואת חלקם פרסם בחשבונות הפייסבוק שלו. כן פרסם קריאה ישירה לביצוע מעשה טרור וכן פרסומים המגלים הזדהות עם ארגון טרור. כמו כן, קיים קשר עם מנהל הקבוצה כאשר יש לו יסוד סביר לחשוד בו כי הוא חבר בארגון מחבלים ופועל בשליחותו. בגין האמור נגזר על הנאשם עונש של 13 חודשי מאסר בפועל.

מבלי להקל ראש במקרה זה, הרי שהוא קל באופן משמעותי מהמקרה שלפנינו וכלל לא ניתן להקיש ממנו לעניין העונש לעניינו, שכן ישנו שוני מהותי בחומרת המעשים, המחשבה הפלילית, ובהיקף הסיוע, טיבו ומשמעותו הביטחונית.

תפ"ח 51606-03-19 מדינת ישראל נ' מחמוד ג'בארין - הנאשם הורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של מגע עם סוכן חוץ, מסירת ידיעה לאויב, נהיגה ללא רישיון נהיגה, גילוי הזדהות עם ארגון טרור ותמיכה בארגון טרוריסטי. הנאשם ניהל מגעים עם שני פעילים המזוהים עם ארגון החיזבאללה. כמו כן, ביצע פעולות שונות וצילומים שהביעו תמיכה בארגון החיזבאללה ופרסם בחשבונות הפייסבוק והטוויטר שלו דברי שבח, תמיכה ואהדה לארגון החיזבאללה. בית המשפט קבע מתחם עונש של 3-7 שנים מאסר והטיל על הנאשם עונש של 5 שנים מאסר בפועל ועונשים נלווים.

המדובר במקרה פחות חמור באופן משמעותי מהמקרה שלפנינו. מדובר במעשים תעמולתיים, שאין להקל בהם ראש, אך אינם כסיוע כספי וצבאי ממשי במשך מספר שנים במספר תחומים במסווה של סיוע לנזקקים במסגרת ארגון הומניטרי. גם פוטנציאל הנזק של המקרה שלפנינו משמעותי יותר.

תפ"ח 16522-01-18 מדינת ישראל נ' אל אסד ותפ"ח 16857-01-18 מדינת ישראל נ' אלאסד - המדובר בשתי נאשמות שהודו והורשעו במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות נגד ביטחון המדינה. הנאשמת 1 הורשעה בעבירות של מגע עם סוכן חוץ, קשירת קשר לפשע (גיוס חברים), הכנה לביצוע עבירה שהיא מעשה טרור, שיבוש מהלכי משפט, קשירת קשר לפשע (שידול לרצח שהוא מעשה טרור), ועבירות של קשירת קשר לפשע (חברות בארגון טרור). הנאשמת 2 הורשעה בעבירות של מגע עם סוכן חוץ, הכנה לביצוע עבירה שהיא מעשה טרור, שיבוש מהלכי משפט, קשירת קשר לפשע (שידול לרצח שהוא מעשה טרור) ועבירות של קשירת קשר לפשע (חברות בארגון טרור).

הנאשמות החזיקו חשבון ברשת "טלגרם" באמצעותו חברו לקבוצות המזוהות עם ארגון דאעש. הנאשמות עסקו בשכנוע המשתתפים בקבוצות בכך שדרכה של דאעש היא הנכונה. הנאשמת 1 אף ניסתה לגייס באמצעות הטלגרם אנשים מישראל לצורך פעילות דאעש והביעה הסכמתה לסייע לבחון אפשרות לביצוע פיגוע בישראל. היא והנאשמת 2 בדקו את סידורי האבטחה בשני מוקדים אפשריים לביצוע פיגוע והגיעו למסקנה כי סידורי האבטחה אינם מאפשרים את ביצועו. כמו כן, הנאשמת 1 פנתה לגורם נוסף לבצע פיגוע מטעם דאעש אך הוא סירב, למרות ניסיונה של הנאשמת 2 לשכנעו. בנוסף לאמור קשרו השתיים קשר לצאת לסיני ולהצטרף לדאעש.

בית המשפט הטיל על הנאשמת 1 עונש של 5 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים ועל הנאשמת 2 עונש של ארבע וחצי שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים.

אין מחלוקת כי המדובר במעשים חמורים מאוד, אך נראה כי אינם ברי השוואה למקרה העומד לפנינו בשל השוני בין שני המקרים שכלל אינו מאפשר השוואה לעניין העונש ביניהם.

פסיקה נוספת

נדגיש, כי לא מצאנו מקרה הדומה לנסיבותיו של המקרה שלפנינו [למעט עניין מורתג'א לעיל] ולפיכך, הגם שפסקי הדין שיפורטו להלן פחותים בחומרתם, הרי שגם בהם הורשעו הנאשמים בעבירות ביטחוניות דומות, הגם שלא בהיקף ובחומרה של המקרה שלפנינו והענישה בהתאמה לכך.

ע"פ 2550/14 פואד חמדיה נ' מדינת ישראל (13.10.2015) - המערער הורשע, לאחר שהצדדים הגיעו להסדר טיעון, בעבירות של פעילות בארגון טרוריסטי ואיסור ביצוע פעולה ברכוש למטרות טרור בשל כך שביצע פעולות הקשורות למערך האזרחי של ארגון החמאס באזור ירושלים. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 5.5 שנות מאסר בפועל. בא-כוחו של המערער טען כי, יש להביא בחשבון לעניין חומרת המעשים את העובדה שהפעילות שבגינה הוא הורשע נושאת גוון "אזרחי" ואיננה בעלת מאפיינים "צבאיים". בנוסף לכך, נטען כי היה מקום ליתן משקל גבוה לשיתוף הפעולה של המערער בחקירתו.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור בחלקו וקבע כי :

"בפתח הדברים ייאמר כי אין בידינו לקבל את טענתו של המערער לפיה יש להקל עמו, בשים לב לאופי הפעילות שבה היה מעורב. על המשמעות של פעילות "אזרחית" שהיא חלק מן המערך של ארגון טרור עמדתי בהרחבה בעניין עאשור... לגופו של עניין, בפסק הדין מושא הערעור שבפנינו עמד בית המשפט המחוזי בהרחבה על חומרתם הרבה של המעשים שביצע המערער. מסקנתו זו, שעמה אנו תמימי דעים, אף עולה בקנה אחד עם אמות המידה שנקבעו בהמשך בעניין עאשור, בכל הנוגע לפעילות המיועדת להביא לגיוסם של תומכים ופעילים וכן לגיוסו של מימון לטובת החמאס (ראו: שם, בפסקאות 36-37, וכן בפסקאות 76-79). אכן, צודק המערער בכך שאילו היה מעורב בפעילות "צבאית" מעשיו היו עשויים להיחשב חמורים עוד יותר. אולם, בכך אין כדי להפחית מחומרתם הרבה של המעשים שאותם ביצע..."

בית המשפט העליון הפחית את עונשו של המערער ל-4.5 שנות מאסר אך הדגיש כי ההפחתה בעונש היא כי הוא סבור שבגזירת עונשו של המערער היה מקום לייחס משקל גבוה יותר לכך שהודה ואף שיתף פעולה באופן שאפשר את העמדתם לדין של מעורבים נוספים בפרשה.

המקרה שלפנינו חמור יותר באופן משמעותי ממקרה זה שכן, כאמור, תמיכתו של הנאשם בעלת זיקה משמעותית לפעילות צבאית רחבת היקף וכן בניגוד למקרה זה, הנאשם לא הודה ולא שיתף פעולה עם הרשויות באופן המאפשר הקלה בעונשו.

עפ"י 2600/17 נאג'י זוערוב נ' מדינת ישראל - המערער הודה והורשע בבית המשפט המחוזי בביצוע עבירות של קשירת קשר לפשע (איסור פעולה ברכוש טרור), קשירת קשר לסייע לאויב במלחמתו בישראל, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וריבוי עבירות של איסור פעולה ברכוש למטרות טרור. על המערער הוטלו 30 חודשי מאסר בפועל.

על פי האישום הראשון אחיו של המערער, הינו סוחר תושב עזה. במהלך שנת 2014 מערכת הביטחון אסרה עליו להיכנס לשטחי ישראל ולסחור עמה שכן עלה החשד כי הוא מוכר לחמאס את המוצרים שהוא רוכש במדינה. לפיכך, הקים אחיו חברה ורשם את המערער - בידיעתו - כמנהלה, כדי להסוות את העובדה שהוא ממשיך לרכוש מוצרים בישראל ולהכניסם לרצועת עזה. במסגרת האישום השני, שבוצע בתקופה שקדמה לאישום הראשון, המערער ואחיו מכרו בשותפות לוחות ברזל לפעיל חמאס, וזאת מתוך ידיעה כי הברזל נועד לשמש כדלתות למוצב אימונים של החמאס.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כי:

"יש לזכור כי עסקינן בעבירות מטרות. המערער הודה בשני אישומים כי פעל מתוך מטרה לקדם ולאפשר מעשה טרור. אמנם, המספק כלים לביצוע העבירה אינו עומד באותה שורה עם מבצע העבירה, אך אף הראשון מהווה חוליה בשרשרת שזכותה, ואף חובתה של המדינה להילחם נגדה. עמדת הפסיקה העקבית היא כי יש להחמיר בעבירות אלה ולהטיל עונשים הולמים, תוך מתן משקל ראוי לשיקולים של הרתעה כללית ופרטנית".

המדובר במקרה פחות חמור באופן משמעותי מהמקרה שלפנינו, שכן המניע של המערער בתיק זה הוא כלכלי גרידא. המערער נרשם כבעלים של החברה של אחיו שהיה בעל מניעה ביטחונית לסחור עם ישראל, כאשר אחיו היה המוח והמבצע בפועל מאחורי פעילותה של החברה. זאת לעומת הנאשם בענייננו שגמר אומר בליבו לפגוע בביטחונה של מדינת ישראל באמצעות סיוע כלכלי וצבאי לחמאס מתוך מניעים אידיאולוגיים וללא תמורה. בנוסף, הנאשם פיתח בעצמו שיטות פעולה רבות ומגוונות לשם כך והקים מערך שהיווה תמיכה ממשית לחמאס. כמו כן, מעשיו של הנאשם נמשכו מספר שנים והוא אף לא הודה בביצוע המעשים.

ע"פ 3827/06 פלוני נ' מדינת ישראל (27.3.2007) - המערער הורשע בעבירה של ביצוע שירות עבור התאחדות בלתי מוכרת, בכך שכאשר עבד בהמרת מטבע זר, ולאחר שפנה אליו מפקד צבאי של חמאס, סייע לו בהעברת כספים ממדינות זרות, בתשלום. ביהמ"ש המחוזי קבע כי המערער לא היווה חוליה שולית בשרשרת הטרור במיוחד נוכח משך הפעילות וסכומי הכספים שהועברו וגזר עליו 6 שנות מאסר. הערעור נדחה תוך שפורט אודות האלמנט הביטחוני הגלום בעבירת מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת.

הגם שאין להקל ראש בפעילות בעלת אופי אזרחי - פיננסי, הרי שאין מחלוקת כי פעילות משולבת בעלת זיקה צבאית ואזרחית, במסגרת חברות בארגון טרור, במשך תקופה ארוכה, חמורה יותר.

ע"פ 8566/09 מוסא אבו חמד נ' מדינת ישראל - המערער, תושב עזה, הורשע על פי הודאתו, בעבירות של מגע עם סוכן חוץ, מסירת ידיעה לאויב העלולה להיות לו לתועלת בכוונה לפגוע בביטחון המדינה, מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, קשירת קשר לעשות עוון ומתן אמצעים לביצוע פשע.

המערער ערך תצפיות על תנועות כוחות צה"ל ודיווח עליהן לשני פעילי חמאס. כמו כן, דיווח על תנועותיהם של שני אנשים שנחשדו בשיתוף פעולה עם ישראל. בנוסף, העביר לוחות פח ששימשו להסתרת בניית מנהרה ולהקמת סוכה מסביב לפתחה בתמורה לכסף. בית המשפט המחוזי גזר עליו 7 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים ובית המשפט העליון הותיר את העונש על כנו הדגיש את פעילותו האקטיבית של המערער בביצוע המעשים וציין כי:

"מדינת ישראל נאבקה ונאבקה בטרור מעזה, וכפי שציין בית המשפט המחוזי, גם אם לא היה המערער חבר בעצמו בארגון טרור, פעולתו בתמיכה בטרור לא היתה שולית. בית המשפט הפנה לע"פ 9428/08 אלנג'אר נ' מדינת ישראל (לא פורסם) בעניין תרומתם של חופרי מנהרות לפגיעה בבטחון ישראלי והחומרה בה יש לראותה. לכך מתוספת מסירת ידיעות מודיעין הוא נשק, הוא מקור להפעלת כוח; מסירתו יש בה סיכון לחיי אדם, אם חיילי צה"ל ואם החשודים בשיתוף פעולה. גם אם פרנסתו של המערער אינה מצויה, ונזקק לכסף, אין הדבר מסביר את התנהגותו, ואין לקבל כי יתמקח על רווחיו על חשבון סיכונם של חיי אדם מידי ארגוני טרור".

נסיבותיו של המקרה שבפנינו חמורות יותר מהמקרה לעיל. גם הנאשם סייע בהסתרת פתחי מנהרות באמצעות הספקת ניילונים לשם כך וכן מסר ידיעות שיש בהם כדי לסכן את תושבי המדינה וחייליה. בנוסף, מעבר לכך, סייע הנאשם בדרכים רבות להתעצמות והתחמשות החמאס ובניגוד למקרה לעיל, לא עשה זאת לשם בצע כסף אלא כחלק מגייסו לקסאם. ע"פ 1465/08 סעיד נג'אר נ' מדינת ישראל - המערערים הודו בעובדות שיוחסו להם ובעקבות כך הורשע המערער 1 בעבירות של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, הובלת נשק, וניסיון לבצע עבירות בנשק ובית המשפט המחוזי השית עליו עונש של 13 שנות מאסר ועונשים נלווים. המערער 2 הורשע בעבירות של הובלת נשק, ניסיון להוביל נשק וחברות בארגון טרוריסטי ובית המשפט המחוזי השית עליו עונש של 11 שנות מאסר ועונשים נלווים. בית המשפט העליון הותיר את העונשים על כנם.

המערער 1 נפגש עם פעילי חמאס ונתבקש למסור מידע על מבנה חוף הרחצה באזור המואסי, מתוך כוונה לבצע שם פיגוע. לצורך כך נפגש המערער 1 עם שני אנשי ארגון הג'יהאד האיסלמי, שהיו אמורים ליטול חלק באותו פיגוע. בנוסף, המערער 1 היה מעורב בהברחות נשק ממצרים לרצועת עזה. בשני מקרים חבר אליו גם המערער 2, כאשר רק אחד מהם צלח. המערער 2 הורשע גם בכך שהתגייס לשורות ארגון החמאס.

פוטנציאל הנזק שבמעשיו של הנאשם רחב יותר. הגם שהנאשם לא הבריח כלי נשק בעצמו, הוא מימן עסקאות נשק משמעותיות שנועדו להתחמשות החמאס וכן רכש ציוד ואמצעי לחימה עבורם ומימן הקמתן של מנהרות ומוצבים צבאיים. ע"פ 1784/14 אשרף עאשור נ' מדינת ישראל - המערערים הורשעו במעורבות בפעולות הקשורות למימון ולניהול פעילותו האזרחית של ארגון החמאס במזרח ירושלים, כל אחד בהתאם לתפקידו.

הפעילות כללה, בין היתר, תמיכה בפעילות חינוכית ותרבותית בשם החמאס, כדוגמת הפעלת קייטנות ומחנות קיץ, תמיכה במוסדות חינוך והעברת שיעורי קוראן והלכה. כמו כן, פעלו המערערים למתן סיוע למשפחות נזקקות בחגים ולהשתתפות של פעילי חמאס באירועים קהילתיים ופרטיים, וכן קיימו יחד עם פעילים נוספים ביקורים אצל משפחות "שאהידים", משפחות אסירים ביטחוניים ואסירים משוחררים.

המערערים 2,3 ו-4 הורשעו בעבירות של פעילות בארגון טרוריסטי, איסור פעולה ברכוש למטרות טרור ואיסור הלבנת הון. ואילו המערער 1 הורשע בעבירות של איסור ביצוע פעולה ברכוש למטרות טרור לפי ואיסור הלבנת הון. על המערערים 4 ו-3 הוטל עונש של 7 שנות מאסר בפועל. על המערער 2 - 54 חודשי מאסר בפועל ואילו על המערער 1 - 42 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט העליון הדגיש כי:

"ארגוני הטרור אינם צומחים יש מאין, ואינם ניזונים מן האוויר. ארגוני הטרור, וחמאס ביניהם, ככל מסגרת ארגונית המאגדת בני אדם ורותמת אותם לקידום מטרה משותפת - זקוקים לתקציבים משמעותיים ולבסיס תמיכה חברתי לצורך פעילותם השוטפת. על כן, עליהם להישען, מחד גיסא, על זרוע "צבאית" שתפקידה להוציא לפועל את פעולות הטרור, ומאידך גיסא, על זרוע "אזרחית" שתפקידה לספק לארגון את חומר הדלק המניע את פעילותו הצבאית - כסף ופעילים. לאמיתו של דבר, הדברים מורכבים אף יותר. חלק מן הפעילות "האזרחית" עניינה בגיוס כסף ומשאבים אשר מיועדים להיות מתורגמים במישרין לפעילות בעלת אופי צבאי. עם זאת, לא אחת הפעילות "האזרחית" של ארגוני הטרור מיועדת "הכשרת הלבבות", היינו לפעילות של חינוך ורווחה שנועדה לגייס אהדה לארגון הטרור ולפעיליו כטובים ומיטיבים, וזאת על מנת ליצור תשתית לפעילותו העתידית של הארגון. בשל זיקה זו בין הדברים, לא ניתן לשפוט פעילות "אזרחית" כאמור רק ביחס למעשים שהיא כוללת בפועל, אשר עשויים להיות, בעומדם לבדם, רצויים או חיוביים".

בית המשפט העליון דחה את ערעורם של המערערים 2,3 ו-4 וקיבל באופן חלקי את ערעורו של המערער 1 והדגיש: "...אנו סבורים כי יש לייחס משקל לכך שעאשור פעל מתוך סברה כי העברת הכספים שביצע נועדה לשמש לרכישת מבנה לבית ספר...מיותר לציין כי העברת כספים לארגון טרור היא חמורה באופן עקרוני. יחד עם זאת, חומרתם של המעשים בדרגים הזוטרים, שאינם שותפים לגיבוש "תכנית-האב" של התנועה ושאין מעבירים כספים לטובת פעילות צבאית במישרין, נמוכה יותר".

נסיבותיו של המקרה שלפנינו חמור יותר מהמקרה לעיל שכן הנאשם העניק סיוע רחב היקף לחמאס - הן בפן האזרחי והן בפן הצבאי והגם שאין להקל ראש בסיוע במערך האזרחי לחמאס, הרי שבית המשפט העליון הדגיש שוב ושוב במקרה עאשור לעיל כי העברת כספים לטובת פעילות צבאית היא חמורה יותר. לאור המקובץ; נוכח חומרתם של מעשי העבירה שבהם הורשע הנאשם והנסיבות הכרוכות בביצועם; מחמת חשיבותם של הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם; ובהתאמות הנדרשות מהבדלי החומרה בין המעשים שנדונו בפסיקה הנזכרת לבין ענייננו - מתחם העונש ההולם הוא בין 10-14 שנות מאסר בפועל. גזירת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

"בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית-המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א" [חוק העונשין, סעיף 40ג(40)], קרי: בפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו, בנזקים שנגרמו לו עקב העבירה וההרשעה, בנטילת האחריות על ידיו וניסיונו לחזור למוטב, בניסיונותיו לתקן את תוצאות העבירה, בשיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק, בהתנהגותו החיובית ותרומתו לחברה, בנסיבות חיים קשות רלבנטיות, בהתנהגותן של רשויות אכיפת החוק, בחלוף הזמן ובעברו הפלילי של הנאשם. כמו כן, בתוך מתחם העונש ההולם רשאי בית-המשפט להתחשב בשיקולי הרתעה אישיים וציבוריים [שם, סעיפים 40-40ז].

הנאשם לא נטל אחריות למעשיו. כפירה אינה אמורה להיזקק לחובתו של הנאשם, זוהי גם לשון החוק כאמור בסעיף 40א(6). ודוק, לשאלה האם הנאשם לוקח אחריות על מעשיו יש גם יש משמעות בענישה. אי קבלת אחריות עלולה להעיד על מסוכנות, מועדות אפשרית ובכך גם משפיעה על שיקולי הרתעה אשר מקבלים ביטוי בענישה. בעניין זה נדגיש כי הנאשם לא חדל מיוזמתו בפעילות עבור החמאס וזו נפסקה רק בעקבות מעצרו.

על השפעה של אי קבלת אחריות בקביעת העונש הראוי ר' ע"פ 7255/14 אנטקלי נ' מדינת ישראל (פורסם באר"ש, 11.4.16) עוד ר' דברי בית המשפט העליון בע"פ 8421/12 ינון בן חיים נ' מדינת ישראל [פסקה 20 לפסק דינה של כב' הש' ארבל] (פורסם באר"ש, 29.9.13).

לקולא יש לקחת בחשבון שמעצרו ומאסרו של הנאשם פוגעים בחמשת ילדיו ואשתו של הנאשם וכן שבשל מגוריהם ברצועת עזה האפשרות לבקר את הנאשם היא מוגבלת. כן יש להתחשב בכך כי הנאשם נעדר עבר פלילי אך משקלו של נתון זה יפחת נוכח ריבוי העבירות ומשכן.

חשוב לציין כי במקרה זה אין המדובר בנאשם בעל נסיבות חיים קשות שהובילו אותו לביצוע העבירות אלא באדם בעל מעמד שגמר אומר להתגייס לארגון טרור וסייע לו בדרכים רבות.

כמו כן, יש לתת משקל נמוך לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות כפי שטען ב"כ הנאשם, שכן הגם שהנאשם החל בביצוע המעשים בשנת 2005, הם נמשכו עד למועד מעצרו בשנת 2016. יתר על כן, הנאשם פעל בצורה מתוכנמת באופן שהקשה עד מאוד על גילוי מעשיו. העובדה שהליך זה נמשך כ-6 שנים היא בשל התנהלות הצדדים ובעיקר התנהלות ההגנה כפי שיפורט.

סעיף 40 לחוק העונשין קובע:

"מצא בית המשפט כי יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה מסוג העבירה שביצע הנאשם, וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים, רשאי הוא להתחשב בשיקול זה בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם".

כאשר עסקין בעבירות נגד ביטחון המדינה קבע בית המשפט העליון כי שיקול של הרתעת הרבים הוא שיקול משמעותי בגזירת עונשו של נאשם.

בע"פ 3289/05 מחאג'נה נ' מדינת ישראל (10.10.2005) נקבע כי :

"יש להדגיש בעוצמה הנדרשת את מסר ההרתעה מפני כל סוג של שותפות בתכנון וביצוע של מעשי דמים, פרי מניעי טרור, המכוונים כלפי כל אדם בישראל".

גם בע"פ 6040/14 חליל נג'אר נ' מדינת ישראל (31.05.2016) נקבע באופן דומה כי :

"שיקול לחומרה היווה הצורך לגזור על עבריינים ביטחוניים עונשים המצויים ברובד הגבוה של מתחם הענישה; וזאת בשל הרצון להרתיע, הן את המערער והן אחרים, מהתגייסות לפעילות טרוריסטית (בהתאם לסעיפים 40 ו-40ז לחוק העונשין)".

דברים אלה נכונים ביתר שאת בענייננו. הנאשם הורשע בביצוע עבירות ביטחוניות חמורות שביצע במהלך תפקידו בארגון WV בעזה. הנאשם ניצל את משאבי הארגון על מנת לסייע לארגון החמאס בדרכים שונות ויש חשיבות רבה ביצירת הרתעה משמעותית במקרה זה שכן ברצועת עזה פועלים ארגונים הומניטריים שונים שמטרתם להעניק סיוע הומניטרי לאוכלוסייה. המדובר בסכומי עתק שאם ינותבו לארגוני טרור יתרמו לחיזוק שלטון הטרור בעזה, יהוו סיוע משמעותי להתעצמותם של ארגוני הטרור ולהחלשת האוכלוסייה ויפגעו בביטחון המדינה באופן משמעותי.

משך ההליך המשפטי

הליך זה נמשך כ-6 שנים. משך זמן חריג ולא מבוטל לכל הדעות.

המדובר בהליך מורכב, בו הועלו סוגיות רבות שעניינן חסינו של ההליך, לרבות בקשות חוזרות ונשנות בענייני פרוצדורה ואופן ניהול ההליך לאור חסינו.

אנו מודעים לכך שמצב זה גרם לסרבול ההליך והקשה על בית המשפט, הצדדים ובייחוד על ההגנה בניהול התיק, אך יחד עם זאת, לטעמנו לא היה בכך כדי לפגוע בהגנתו של הנאשם ואף נעתרנו לבקשות רבות של ב"כ הנאשם לדחיות בניהול הגנת הנאשם, שהיתה ארוכה עד מאוד ואפשרנו זאת על מנת לתת לנאשם "את יומו בבית המשפט" גם אם הדבר חייב דחיות וישיבות רבות.

למעשה, הסיבות המרכזיות להימשכותו הארוכה של הליך זה נעוצות, בעיקר, בניהול פרשת ההגנה ואף נתנו מספר החלטות בנוגע לכך במהלך ההליך.

כך למשל בוטל מועד ההוכחות שהיה אמור להתקיים ביום 15.01.2018 היות וב"כ הנאשם הודיע שאינו חש בטוב (וגם היתה תעודה רפואית), הגם שהופיע באותו יום לדיונים בבית המשפט השלום בירושלים בימים אלה [ראו החלטה מיום 15.01.2018].

בדיון מיום 27.10.2019, קבענו, בין היתר, כדלקמן:

"אנו מזכירים כי פרשת ההגנה בתיק זה היא ללא תקדים כמעט מבחינת מספר הישיבות, קבענו ישיבות גם בחנוכה 2018 פיינו את יומנו כדי לשמוע עדי הגנה וכך גם בפורים 2019 העדים לא התייצבו. קבענו עתה כפי שהסברנו שלושה מועדים בספטמבר ואוקטובר 2019 ושוב לא התייצבו עדים, בין היתר עדים שעו"ד חנא טוען שהתקשו להגיע מחו"ל במועדים אלה. לא ניתן הזדמנויות נוספות. הגיעה העת לסיים את פרשת ההגנה".

גם בדיון שהתקיים ביום 30.06.2020 קבענו כי:

"היום היינו אמורים לסיים את שמיעת עדי ההגנה. על מנת לאפשר זאת ולאור המצב בארץ ובעולם בשל התפרצות הקורונה, התביעה הסכימה, כחריג, שעדים אלה, שהינם מעזה, יישמעו בווידאו קונפרנס. למרות החלטתנו בעניין זה, ההגנה לא הביאה את העדים וגם אין דיון בווידאו קונפרנס מסיבות שונות. ושוב, אנו עומדים בפני מצב בו עמדנו כבר פעמים רבות בתיק זה ולפיו התכנס הרכב של פשעים חמורים לדון בראיות ההגנה, אך לא מתקיים דיון ענייני... הסנגור מעלה בבית המשפט העליון, בדיונים בבקשות להארכת מעצר, טרוניות על כך שהמשפט מתארך, אך מי שגורם להתארכותו של המשפט זו דווקא ההגנה וכבר ניתנו בעניין זה החלטות גם בעבר והדיון שהתקיים היום הינו דוגמא נוספת להתנהלות ההגנה, שרק עתה, בחלוף למעלה משנתיים מתחילת פרשת ההגנה וכמעט 4 שנים מתחילת התיק, נזכרה שבדעתה להגיש חוות דעת מטעמה, וגם זאת לאחר שניתנה החלטה בטענות הזוטא, כאשר חוות הדעת גם קשורות למשפט הזוטא... בנסיבות שהסנגור יוצר, אין להגנה אלא להלין על עצמה על התמשכות המשפט".

בדומה, קבענו בדיון שהתקיים ביום 18.11.2020:

"לצערנו, שוב נאלצנו לבטל את מועד ההוכחות בתיק זה - מועד שנקבע לפני זמן רב. אין זו הפעם הראשונה שמועדים שנקבעים להוכחות, מבוטלים מסיבות התלויות בד"כ בהגנה..."

[ראו גם החלטותינו מימים - , 24.03.2019, 22.10.2019, 16.11.2020].

פרשת התביעה בתיק זה החלה ביום 10.01.2017 ונמשכה עד ליום 30.04.2018.

פרשת ההגנה החלה בסמוך לסיום פרשת התביעה ביום 21.05.2018. והסתיימה ביום 23.12.2020, כאשר בזמן זה התקיימו לא פחות מ- 39 דיונים בתיק זה! ההגנה היא שגרמה להארכת פרשת ההגנה למשך תקופה כל כך ארוכה ולא אחת בית המשפט נאלץ לקבוע דיונים בימים ובשעות לא שגרתיות והכל על מנת שלא לפגוע בהגנת הנאשם ולזרז את שמיעת המשפט.

לאחר סיום פרשת ההגנה נקבע דיון ליום 3.3.2021 לסיכומי התביעה.

ביום 17.02.2021 הוגשה בקשת דחיה מוסכמת על ידי התביעה לדחיית הסיכומים בחודש ימים. מועד סיכומי התביעה

נקבע ליום 16.03.2021. ביום זה סיכמה התביעה בעל פה את טיעוניה ונקבע מועד לשמיעת סיכומי ההגנה.

סיכומי ההגנה בעל פה התפרשו על פני 3 ישיבות - 5/5/2021, 26/6/2021, 14/7/2021 ונקבע מועד להגשת השלמת סיכומי ההגנה בכתב ליום 5/8/2021. כן ניתנו הנחיות מפורשות להגשת סיכומי ההגנה בכתב - שלא יעלו על 50 עמודים,

הרווח בין השורות יהיה רווח כפול, האותיות תהיינה בגופן דויד 12, המרווח בין האותיות יהיה רגיל תוך השארת שוליים סטנדרטיים לדף 2.54 ס"מ למעלה ולמטה ו3.17 ס"מ לצדדים. ב"כ הנאשם ביקש להגדיל את מספר העמודים ל"100

עמודים או 200 עמודים", הגדלנו את מספר העמודים ל-60 עמודים תוך הבהרה כי המדובר בסיכומי השלמה.

ב"כ הנאשם הגיש מספר בקשות ארכה להגשת הסיכומים והגישם לבסוף ביום 03.10.2021. כמו כן ביום 04.10.2021

הגיש ב"כ הנאשם הודעה לבית המשפט בה נכתב כי סיכומי ההגנה מונים 68 עמודי סיכומי טענות וכן הערות סיום "בעיקר הפניות ופסיקה וציטוטים עם הבהרת מספר נקודות" ונספחים. כשהתחלנו במלאכת כתיבת הכרעת הדין התברר כי סיכומי

ב"כ הנאשם מונים למעשה 182 עמודי סיכומים. שכן הערות הסיום שציין ב"כ הנאשם הם, למעשה, 100 עמודים נוספים של סיכומים, בכתב צפוף וללא רווח כפול כנדרש. גם הנספחים המהותיים לטענתו שהוגשו, היוו בפועל חלק מהסיכומים.

ביום 26.12.2021 נתבקש ב"כ הנאשם להבהיר כיצד היקף הסיכומים שהגיש מתיישב עם החלטת בית המשפט. לאחר

תגובת ב"כ הנאשם, ניתנה החלטה ביום 05.01.2022 כי על ב"כ הנאשם להגיש סיכומים של כ-100 עמודים כולל נספחים והערות עד ליום 13.01.2022 והכל בהתאמה להחלטת בית המשפט מיום 14.07.2021.

ב"כ הנאשם הגיש מספר בקשת דחיה להגשת הסיכומים וביום 09.02.22 הגיש לבסוף את סיכומי ההגנה בהתאם להוראות בית המשפט.

ביום 15.06.2022 ניתנה הכרעת הדין בתיק זה המונה 254 עמודים.

בית המשפט עשה מאמץ גדול בתיק זה על מנת לקצר את ההליך וצוין שוב ושוב בפני ב"כ הצדדים כי המדובר בנאשם

שעצור מיום 15.06.2016 ולכן עליהם להתגמש בקביעת מועדי הדיון וכן להימנע מיצירת סחבת מיותרת ולהיערך בהתאם לדיונים. בית המשפט אף קיים דיון ביום שישי ובחג פורים ובחג החנוכה לשם כך.

בהתאם לאמור, הרי שאין ממש בטענת ב"כ הנאשם כי בשל חלוף הזמן ממועד ביצוע המעשים יש להקל בעונשו של הנאשם, אך נתחשב במידה מסוימת בכך שהנאשם עצור כבר זמן ממושך, מיום 15.06.2016 ועד ליום זה, וכי תנאי המעצר קשים מתנאי המאסר.

סוף דבר:

לאור המקובץ, אנו משיתים על הנאשם עונשים כלהלן:

א. 12 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו בתיק זה.

ב. 18 חודשי מאסר על תנאי, אם יעבור, תוך 3 שנים מיום שחרורו, עבירה מהעבירות שבהן הורשע בתיק זה.

ג. בנסיבות העניין, לאור תקופת המאסר המשמעותית שהושתה ובעיקר בשל העובדה שלא הוכח שלנאשם היתה טובת הנאה כלכלית אישית כתוצאה מביצוע העבירות, החלטנו להימנע מהשתת קנס.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ג' אלול תשפ"ב, 30 אוגוסט 2022, במעמד; הצדדים.